

KJELLE.
GENBERG
Ersättaren

Kjell E. Genberg

Ersättaren

SAGA Egmont

Ersättaren

Omslagsfoto: Shutterstock
Copyright © 2007, 2020 Kjell E. Genberg och SAGA Egmont

Alla rättigheter förbehålles

ISBN: 9788726710984

1. e-boksutgåva
Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med förlaget samt med författaren. SAGA Egmont Ersättaren

www.sagaegmont.com

Roman om ett poliskollektiv

Detta är mina principer.

Om ni inte gillar dem så har jag andra.

Groucho Marx

Vem är den mannen?

Vladimir Majakovskij

Var det verkligen värt att skjuta tsaren för detta?

Ur Vägglusen av Vladimir Majakovskij (1929)

Prolog

1

De hade vandrat hand i hand från danskrogen hem till henne. Båda var aningen berusade, av varandra och av det de druckit mellan danserna. Gång på gång stannade de och kysstes, tydligt omedvetna om att det fanns människor som såg dem och log eller rynkade på näsan.

De flesta på Göteborgs gator hade mer bråttom än det förälskade paret. Människorna skyndade mot hem eller andra skydd för att komma undan det annalkande ovädret. Tunga, mörka moln virvlade över Västerhavet och inuti dem kunde man redan se elektriska urladdningar. Det hördes knallar på avstånd. Ett dovt susande ljud berättade att ovädret dessutom innehöll regn.

Men det hade ännu inte nått staden vid älven.

Plötsligt hejdade sig kvinnan och stannade. De hade kommit ut ur den lilla parken mellan två gator nära ett vattendrag och han lutade sig fram för att kyssa henne än en gång. Men hon drog sig undan, såg inte ens på honom. I stället pekade hon på ett hus på andra sidan gatan, nästan skymt av en refugs blå körriktningssmärke.

”Där bor jag”, sa hon.

Han stirrade på huset. Det var ett ruckel. Gammalt, tre våningar högt och så flagnat att tegelstenarna skymtade bland det som fanns kvar av putsen. Hon märkte och tolkade hans blick.

”Det är inte mycket för världen”, instämde hon. ”Kåken ska bort eller helrenoveras, fast ingen vet när. Jag bor på ett slags rivningskontrakt.” Hon sträckte ut handen och kände våta droppar mot handflatan. ”Vi måste skynda oss. Det börjar regna.”

Hon gjorde sig loss från hans arm och sprang snett över gatan mot husets port. Han skyndade efter. De hade just hunnit in i portvalvet när himlen öppnade sig och störtregnet kom. Författaren Anderz Harning hade inte haft fel när han kallade Göteborg för slagregnets moder.

Porten saknade lås och behövde bara tryckas upp. Inne i trapphuset stank det av urin. Ljuset fungerade inte. Vid dörren mot bakgården halvsatt ett bylte, ovisst om det var en man eller en kvinna.

Paret fortsatte uppför trappan hand i hand. På tredje våningen stannade hon och grävde i handväskan efter nycklarna.

Lägenheten var inte stor och köket var allra minst. Vid fönstret mot bakgården stod ett gammalt köksbord med perstorpsplatta. Hon hade försökt göra sin bostad hemtrevligare genom att lägga en röd- och vitrutig duk på bordet och ställa en blomma mitt på duken. Där fanns tre pinnstolar och han satte sig på en medan hon lät vattenkranen spola en stund innan hon fyllde en tekittel till hälften med vatten. På gasspisens galler stod en elektrisk platta och hon vred på reglaget.

Han betraktade henne aningen olustigt. Spriten började gå ur kroppen och nu tycktes hon honom inte lika vacker och attraktiv längre. Hon var blond, lite knubbig och hade intensivt blå ögon. Under det vänstra fanns ett ärr som han inte observerat tidigare. Hon skulle bli en erfarenhet. Han log mot henne och fick ett leende tillbaka. Jodå, lite rikare skulle han bli om det var sant att en man var summan av sina erfarenheter.

"Du vill väl ha te?" sa hon.

Han nickade. De stora bröstet som putade ut bakom hennes vita blus var det intressantaste hos henne. De hade trycks mot honom när de dansade och då hade han tänt.

"Det är lite kallt", svarade han. "Har du något starkt till teet?"

Hon öppnade ett skåp och tog ner en nästan full sjuttiofemna Eau de Vie.

"Blir det här bra?" undrade hon och ställde fram ett par glas som stått i diskstället.

"Alldeles utmärkt", sa han och log brett. Sedan blev han allvarlig. "Du har inte talat om vad du heter."

"Inte du heller."

"Jodå, det har jag visst. Jag sa att jag heter Sten när jag bjöd upp dig andra gången. Har du glömt det?"

"Det måste jag ha gjort", skrattade hon. "Hej, Sten. Jag heter Britt-Marie. Välkommen hem till mig."

Han hällde konjak i glaset, fyllde dem till hälften. Under tiden dukade Britt-Marie fram tepåsar, muggar, socker och tog fram några stela kubbar ur skafferiet. Hon satte sig mitt emot honom och sträckte ut handen. Sten lade sin hand över hennes.

"Inget groggvirke?" undrade han.

"Tyvärr. Det måste duga med te som sköljmedel." Hon gjorde sig loss och tog tekitteln, en alldeles äkta engelsk sådan, från plattan och fyllde kopparna. "Jag gillar dig, Sten."

"Detsamma", svarade han och tog en rejäl klunk av spriten.

Det hjälpte. Drycken värmde magen och fick återigen fart på det som fanns under den. Men den svagt bultande upphetsningen fick också hjälp av att hon lutade sig fram och av att han i blusens glipa kunde skymta de stora

brösten. Sten reste sig lite, lutade sig över bordet. Hon kom emot honom och de kysstes igen.

"Jag vill ha dig", sa han.

"Drick ditt te", manade hon. "Vi har hela natten på oss."

"Ge mig en broms!" sa han.

"Vad?"

"Jag förklarar sen." Han höjde glaset och klingade mot hennes. De drack av hennes Eau de Vie och sköljde efter med teet. Brygden var stark och riktigt god sedan hans fyra sockerbitar smält. "En lustig felöversättning bara."

Plötsligt översköljdes hela köket av ett skrämmande vitt ljus. Åskknallen kom några sekunder senare. Regnet tog fart och fick hennes ruta att se ut som skyltfönstret hos slakteributiker förr i världen.

"Usch!" sa hon. "Jag är rädd för åska och blixtar."

"Vi behöver inte se blixterna", sa han och reste sig.

"Du har väl persienner i ditt sovrum?"

"Rullgardin", svarade Britt-Marie.

Hon reste sig också och gick före ut ur köket. Innan han lämnade köksbordet tog han med sig spritflaskan. Han fick en skymt av det lilla vardagsrummet där det fanns en soffa och ett par fåtöljer runt ett slitet träbord. Allt såg ut att ha hämtats ur en container. En TV i hörnet såg däremot ny ut. Hon öppnade en dörr, gick in och drog ner en svart rullgardin för ett litet fönster. Sängen var 120 centimeter bred. Han hade hoppats att den skulle vara större, men det fick väl duga.

Britt-Marie tände sänglampan. Ljuset var svagt men tillräckligt för att han skulle se att det låg en Amelia på nattygsbordet bredvid en väckarklocka och en hårborste. Sten tog en klunk ur flaskan med Eau de Vie och ställde sedan ner den bredvid hårborsten. Rullgardinen lystes

upp utifrån när en blixtnedslåg över himlen och dånet efteråt överröstade slagregnet mot husfasaden.

Hon hade redan börjat klä av sig. Sten gled fram, tog om henne och försökte trixa loss BH-knäppet. Det misslyckades. Britt-Marie föste undan hans armar och gjorde det själv. Hans händer fylldes av de gungande bollarna och plötsligt märkte han att han fått stånd, ett riktigt härligt bautastånd.

”Oh”, sa hon när han tog hennes hand och förde den mot sitt skrev.

Britt-Marie hjälpte honom av med kläderna och han tryckte fingrarna mot hennes sköte. Hon var mycket våt. Sedan låg de diagonalt över sängen. Hennes läppar och tunga sökte hans mun när Sten hamnade mellan hennes ben. Utanför mullrade åskan.

”Älskling!” stönade hon när han trängde in i henne.

Hon rev honom på axlarna, nafsade efter hans mun.

Det hördes ännu ett väldigt dån. Hela huset skakade. Hade blixten slagit ner i rivningskåken? Det var den sista tanke Sten hann tänka. I det ögonblicket rämnade taket. Något mörkt och väldigt störtade ner över dem, tryckte ihop dem, ville pressa dem genom sängen och gjorde det nästan.

Smärtan var ohygglig under bråkdelen av en sekund. Sedan var allt över för Stens del.

2

Polisbilen färdades från Göteborg över Skara och vidare. Det var Dubbel-Pelle som körde. Han hette egentligen Per Persson och han var inte direkt nöjd med uppdraget. Detta berättade han ideligen för sin färdkamrat Ronnie Jonsson, som redan i Alingsås började slå dövörat till.

”Det här är ju en grej som inte polisen ska behöva göra”, tjatade han. ”Kriminalvården har eget folk och egna bilar. Varför i helskotta ska vi behöva göra deras jobb?”

Dubbel-Pelle talade gärna om orättvisor. Han lutade mot vänster och såg politik i det mesta. Ibland när Ronnie pladdrade emot kunde det bli rätt animerat i bilen. En gång för något som verkade vara en evighet sedan hade polisman Jansson röstat på Ny Demokrati och det brukade han få kört i halsen då och då när Pelles övriga argument tog slut. Det hade ingen betydelse att det gått många år sedan greven och betjänten staplade ölbackar.

”Du vet hur det kan bli ibland”, sa han lugnande. ”De är förstås korta om folk, precis som vi. Ta det som en semesterresa. Vi ska ju bara upp till Kumla, hämta en kille och köra tillbaka igen. Inget mer med det, och vi får ju betalt när vi stannar och käkar. Det sa i alla fall Gösta Algotsson när jag frågade.”

”Vilken tröst!”

Ronnie Jonsson lät axlarna åka upp en bit och sen ner igen. Han gav chauffören en blick.

”Vad är det egentligen för typ vi ska hämta?” undrade han.

”Papperen ligger i handskfacket. Jag har knappt tittat på dem. Jag blir så förbannad på sånt här. Det var meningen att jag skulle gå på bio med grabben i kväll. Nu kommer jag inte att hinna hem i tid.”

Jonsson öppnade handskfacket och blev tvungen att luta sig fram med utsträckta händer för att hindra papper, tomma pappmuggar och en dossier i blått plastfodral att ramla ut. Det han sökte fanns i plasten – ett tiotal ark som faxats ner till polisen i Göteborg.

”Drottmark, Karl Axel Hugo”, läste han. ”35 år, dömd för grov våldtäkt.” Han åstadkom en grimas. ”Trevlig

kille vi får som passagerare tillbaka till Skogomeanstalten.”

”Det ante mig att det var en sån typ när jag hörde vart han skulle. Där sitter ju bara såna skitar.”

Jonsson läste vidare och fann att Pelle hade rätt. Det här var tydligen en riktig skit. Den rättspsykiatriska diagnosen sa att mannen hade en narcissistisk personlighetsstörning. Drottmark beskrevs som en nomadiserande man som hade lätt för att visa oemotståndlig charm och brukade kunna prata sig ur de flesta knipor. Men han var känslökall och hade kort stubin. Betecknande var också hans oförmåga att känna stress.

”Svår kille tydligen”, muttrade han. ”En riktig psykopat. Vi har väl ordentliga handbojor med oss?”

”Om du tog med dina så har vi två par.” Pelle Persson tog ögonen från vägen och betraktade sin passagerare under en sekund eller två. ”Jag har läst att psykopater inte kan botas, så fan vet varför han ska till Skogome.”

”De tror väl att det där nya kanadensiska rehabiliteringsprogrammet ska hjälpa på honom”, sa Ronnie. ”Det lär väl inte skada att försöka.”

”Äh, det tror jag inte på ett enda sketet ögonblick.” De hade passerat Skara med någon mil och på höger sida av europavägen fick Per Persson syn på en parkeringsplats. ”Ett motell! Min mage kurrar. Vad sägs om att kaka?”

”Absolut.”

Ronnie var egentligen inte hungrig än, men om en bukfylla gjorde kamraten på bättre humör offrade han sig gärna. Han tog med papperen in i matsalen.

Dubbel-Pelle var tydligen väldigt hungrig. Det var han för det mesta. Hans portion med potatismos, stekt falukorv var grandios och sedan han klickat senap på korven och dränkt moset med ketchup började han sleva i

sig. Han sköt grönsakerna åt sidan. Polismannen var en typisk andrahandsvegetarian som endast åt sådan mat som kom från gräsätare. Ronnie hade nöjt sig med en köttfärs-paj och den var hastigt uppäten. Då hämtade han kaffe och satte sig att läsa.

Den som utvärderat Drottmark hade tydligen en pedagogisk ådra. En procent av alla människor föds som psykopater, skrev hon, vilket skulle betyda att det i Sverige fanns cirka nittio tusen sådana. De som inte blev brottslingar såg gärna till att bli journalister, företagsledare eller militärer. Inte poliser, tydligen, tänkte han. Fast fan vet! Han hade träffat kolleger som var både egocentriska, manipulativa och okänsliga. Fast de flesta hade saknat ett fjärde kriterium, det att vara charmiga.

Dubbel-Pelle lutade sig bakåt i stolen och dolde en rapning med handen.

"Det där satt som en kvast", sa han. "Nu orkar jag köra resten av vägen ... för det vill väl inte du göra?"

"Inte om jag slipper", sa Ronnie.

"Du slipper om du hämtar kaffe åt mig. Ta en dammsugare också."

Det låg en gratistidning i fönstret och Per Persson tog den medan Ronnie hämtade mer kaffe åt sig och honom. När kollegan återvände och ställde en mugg och ett fat med en grön kaka framför honom satt han och grinade brett.

"Vad garvar du åt?" undrade Ronnie Jonsson. "Om inte öronen suttit i vägen hade käften gått runt skallen på dig."

Dubbel-Pelle lade ifrån sig tidningen och tog en liten klunk av det heta kaffet.

"Det står om en kille i Amerika som åkt fast för att han legat ihop med två krokodiler."

"Legat ihop?" sa Ronnie. "Hur då?"

"Precis så som du antyder med ditt höjda ögonbryn."

"Aj, fan. Vi borde kanske åka över och hämta honom i stället."

De drack sitt kaffe, åt dammsugarna - Ronnie hade köpt en åt sig själv också - och de hade inte mer att prata om förrän de kom ut till bilen igen. Dubbel-Pelle lunkade runt till förarsidan. Han är verkligen stor, tänkte Ronnie. Stor och rund och varenda kilo verkade sträva neråt ända tills bältet hindrade vidare framfart.

"Om du vill kan jag ta över nu," sa Ronnie:

"Aldrig", svarade Dubbel-Pelle. "Jag blir alldeles nervös när du kör."

"Tack, detsamma", sa Jonsson och gled ner i passagerarsätet.

Det var det vanliga gnabbet dem emellan, en attityd som blivit ett slags kitt som förenade dem efter år av samvaro i patrullbilar. Ronnie var ungtkarl men Dubbel-Pelle hade en fru därhemma i Gamlestaden. Henne såg han inte till hälften så mycket som sin bilkollega. Polismännen hade inga hemligheter för varandra. De hade pratat om den saken under ett pass.

"Jag är mer ihop med dig än med familjen", hade Per sagt. "Så hur ska jag kunna ha några hemligheter för dig?"

Ronnie avslöjade dem inte, vilket var tur för Dubbel-Pelle, som annars kunde ha blivit av med både fru och barn.

Pelle startade bilen och en stund senare var de på väg genom de glesa skogarna mot Mariestad. Strax före Laxå gav Per sin kamrat en knuff på axeln.

"Kommer du ihåg den där snygga bruden som jag vänstrade med i fjol? Hon som bodde i Masthugget."

Ronnie nickade. Henne mindes han alltför väl. Så snygg var hon väl inte, men tydligen attraktiv av andra skäl. Han hade fått sitta i bilen utanför hennes port och vänta medan Per var uppe i lägenheten. Det var meningen att han skulle kolla anropen på radion och ringa Per på mobiltelefonen ifall de blev tvungna att svara.

"Vad är det med henne?" undrade han.

"Hon har flyttat till Örebro. Kumla ligger i närheten, så jag tänkte hälsa på henne en liten stund."

Ronnie Jonsson mulnade.

"Tänkte du det? Än jag då?"

"Köp en glass och vänta i bilen." Han log snett och klappade sig i skrevet. "Du tror väl inte att jag tänkt ta med dig upp till henne."

Nej, det trodde han inte. Dubbel-Pelle hade kört ganska fort från motellet och nu ökade han farten ännu mer. Kollegan var en skicklig chaufför, men eftersom de inte körde med blåljusen på borde han inte överskrida hastighetsbegränsningarna så som han gjorde. De passerade avfarten till Kumla och kom fram till Örebro.

"Vet hon att du kommer?" sa Ronnie.

"Självklart. Jag ringde innan vi åkte. Så hon kommer att vänta på mig i sitt sexigaste nattlinne." Sedan svor han till. "Djävlar, jag skulle ha svängt in där. Nu måste jag hitta någonstans att vända."

En bit ifrån det 60 meter höga vattentorn i betong som kallades Svampen lyckades han och polisbilen styrde in i staden som enligt vissa historiker grundades på 1200-talet av tyska köpmän och hantverkare. De hade tänkt sig att göra platsen till ett centrum för järnhantering. Lokalpatrioterna tyckte inte om den beskrivningen, utan hävdade att Birger Jarl var först och att tysken kom mycket senare. Men alla var överens om att Birger

byggde Örebro slott - en byggnad som varit med om en hel del genom århundradena. Ett tag var den fängelse och har bland annat hyst den rikskände transvestiten Lasse-Maja. Numera bor landshövdingen där, men får en gång om året dela lokal med en bokmessa.

Per Persson parkerade en bit från slottet och lade pengar i en automat, vilket gjorde Ronnie lite undrande. Det kunde betyda att väntan blev längre än en vandring till och från adressen och ett samlag, som enligt statistiskt genomsnitt varade i tre minuter. Han såg efter kamraten som nästan studsande tog sig fram mot ett bostadsområde. Himlen över honom var retsamt blå och här satt han som Svarte Petter. Bakom ett grönområde skymtade han slottets torn. Så såg han en skylt som pekade mot Wadköping.

Ronnie var inte så värst litterärt bevandrad men trots det visste han att författaren Hjalmar Bergman kom från Örebro och att hans uppdiktade stad numera fanns på lokalkartan som kulturresevat.

Han klev ur och låste bilen och började gå längs parkvägarna mot resevatet. På en så känd turistfälla borde det finnas ett ställe där han kunde ta en kopp kaffe medan han väntade. De rustika husen innehöll mycket annat men eftersom han inte var ute efter hantverksprylar vandrade han förbi dem. Till sist fann han ett fik och betalade överpris för en kopp och en bulle. Där satt han kvar i en halvtimme och betraktade omgivningarna. De var rofyllda om inte annat.

Dubbel-Pelle stod vid bilen när han kom tillbaka.

"Var fan har du varit?" sa han irriterat.

"Fikat." Ronnie grävde i fickan och slängde över bilnycklarna som Per snabbt fångade.

"Det var då en djävla tid det tog."

"Vad är det med dig? Fick du inget fett på sylen?"

”Äh.” Dubbel-Pelle startade bilen och Ronnie blev tvungen att kasta sig in när han snabbt lade i backen. ”Vi är en aning sena. Nu får jag dra på mot Kumla.”

Tjugo minuter senare hade svängt in mot fängelset med den sju meter höga omslutningsmuren. Efter en stoppsladd stod bilen parkerad vid administrationsbyggnaden. Ronnie såg upp på muren och kände sig som en liten skit. Han hade läst att i augusti 1972 hade femton fångar rymt från bunkern och tagit sig över den yttre muren. Det var ofattbart att de hade lyckats.

Vid det här laget var Kumlafängelset en gammal anstalt. Den invigdes 1965 och hade plats för 435 intagna. Maximal säkerhet var riktmärket och det var ett skäl till att det blev dyrt för skattebetalarna. En enda fånge här kostade 3.000 kronor att förvara i ett enda dygn och i de säkerhetsanstalter som Sverige hade - förutom Kumla också Hall, Norrtälje och Tidaholmsfängelset - hystes cirka tusen fångar.

Han orkade inte räkna ut hur mycket det blev, men tänkte på att han betalat trettio kronor för fikar i Wadköping och på att han tyckt att det var mycket.

De gick in och visades till Riksmottagningen där alla som dömts till minst fyra års fängelse fanns placerade innan det bestämdes på vilken anstalt de skulle avtjäna sina straff.

Per Persson överlämnade de papper som krävdes.

”Karl Axel Hugo Drottmark”, läste vakten och såg på sin klocka. ”Han har varit resklar i mer än två timmar.”

Dubbel-Pelle log mot mannen.

”Trafiken”, sa han. ”Du vet hur det kan vara.”

De fördes vidare. Inne i en kontorslokal bevakades en man i civila kläder av två uniformerade vakter. På sig hade han ljusa slacks, ljusblå skjorta, grönaktig kavaj och

en gräll slips med Hawaii-motiv. Den såg ut att vara inköpt i eller importerad från USA. På en stol intill honom låg fångvårdens grå kläder, de som brukade få de flesta att se ut som om de lagt år till sin ålder, prydligt hopvikta.

Tydligen var detta den beryktade våldtäktsmannen Drottmark. I papperen stod det att han var 35 år gammal. Mannen verkade ung och kort när han satt ner. Men när han på befallning reste sig syntes det att han var lång, troligen mer än en och nittio lång, tänkte Dubbel-Pelle Persson som själv var över en och åttio. Men han såg inte värst muskulös ut och det runda ansiktets nästan feminina drag doldes av ett glest skägg som såg råttfärgat ut i skenet från fönsterljuset men visade sig vara ganska mörkt när han flyttat sig ett steg.

"Ni kom till sist", sa den ene av dem som höll Drottmark under uppsikt. "Det var på tiden." Ingen av poliserna från Göteborg brydde sig om att svara. Då ryckte mannen på axlarna och tog en papperskasse från skrivbordet vid ena väggen och räckte den till Ronnie Jonsson som stod närmast. "Färdkost", fortsatte han. "Ni måste köra direkt till Lindome. Inga uppehåll efter vägen. Drottmark är rymningsbenägen och därför ska han ha handfängsel under hela resan."

"Okej", sa Dubbel-Pelle och tog fram sina handklovar. Han låste dem om fångens handleder samtidigt som han gav karlen ett medlidsamt leende. "Sorry, grabben. Men jag måste lyda order." Han vände sig mot vakten. "Och om vår vän blir pinknödig? Det blir ett jävla liv om han pissar ner baksätet."

Vaktmannen såg på sitt armbandsur.

"Han var på muggen för tre minuter sen. Jag skulle tro att han orkar hålla sig. Eller hur, Drottmark?"

”Vi får se”, svarade fången. ”Men jag vill inte heller sitta i våta byxor.”

Han hade mörk, förtroendeingivande röst. Varken Persson eller Jonsson kunde urskilja någon dialekt. Mannen skulle kunna läsa nyheter i vilken radio- eller TV-kanal som helst.

Vaktpersonalen följde med ut till bilen och kontrollerade att bakdörrarna var ordentligt låsta innan de gav klartecken till avfärd. Dubbel-Pelle gruffade en del över förhållningsreglerna men när han märkte att innehållet i kassen skulle räcka åt dem alla tre lugnade han sig.

Resan tillbaka till staden vid Västerhavet gick snabbare än väntat. Till och med vägarbetsområdet vid Vårgårda kunde passeras utan att de behövde stanna. Ronnie märkte att Dubbel-Pelle gärna ville berätta om sin eskapad i Örebro, men nu fanns en lyssnare för mycket i bilen, så det måste vänta. Ronnie Jonsson var inte särskilt ledsen för det. Han visste redan vad som skulle förtäljas, hade hört liknande historier många gånger under deras arbetspass.

De kom genom Göteborg och genom Tingstadstunneln in på Hisingen. Pelle svängde upp mot Tuve-hållet. Vägen kantades av lummiga träd och prunkande villaträdgårdar. I hagar betade hästar men efter ett tag bröts idyllen. Framför dem tornade sig taggtrådsstängsel och en skylt berättade att här låg KVA Skogome. En pil visade vägen till entrén.

Drottmark hade knappt sagt ett ord under hela resan, bara ett kort tack när de delade med sig av färdkosten. Men nu upphov han sin mörka röst.

”KVA?” sa han. ”Vad är det?”

”Har du inte suttit inne förut?” undrade Ronnie Jonsson förvånat.

"Nix."

"Det betyder kriminalvårdsanstalt. Nu är du framme, min vän, och snart ska vi också få åka hem."

"Du känner tydligen till det här stället?"

"Inte värst", erkände Ronnie. "Jag vet bara att du kommer att bli väckt klockan åtta varje morgon. Faktum är att jag är lite avundsjuk på dig, för du får gå till sängskvart i åtta varje kväll. Pelle här och jag har nattskift nästa vecka."

De parkerade. Papperen sade att Drottmark skulle till säkerhetsavdelningen, den så kallade Kliniken där det bara satt ett drygt dussin intagna bakom låsta dörrar större delen av dygnet. Polismännen låste upp bakdörrarna och släppte ut fången. Han hade händerna knäppta framför magen och ärmarna dolde det mesta av handbojorna. Ronnie kontrollerade att de var låsta.

Drottmark fördes in i entrén. Tydligen var de inte väntade för flickan bakom disken såg mycket frågande ut.

"Då måste jag hämta en läkare", sa hon. "Vänta här så länge."

De slog sig ner i en soffa med Drottmark mellan sig. En man i vit rock kom genom en dörr, tycktes tveka när han såg dem i soffan, men sedan tog han av sig rocken och hängde den på en krok intill dörren. Han försvann in på toaletten som låg tre meter därifrån.

"Jag är också pissnödig", sa Drottmark. "Har varit det sen vi lämnade Alingsås. Det stora tränger också på."

"Då gör jag dig sällskap", lovade Ronnie som själv kände ett visst behov.

Läkaren - åtminstone trodde polisman Jonsson att det var en sådan - kom ut från toaletten och gick mot ytterdörren. Han drog sitt kort i en läsare, tryckte in sin kod och kunde gå ut. Ronnie lät Drottmark vänta vid den öppna toalettdörren medan han inspekterade utrymmet.

Där fanns en skrubben med tvättställ, pappershanddukar och en alldeles äkta handduk som hängde från en krok. Dessutom två små kubikler med toalettstolar. Båda toaletterna var lediga. Han nickade åt Drottmark att det var fritt fram att gå in. Fången sträckte fram armarna.

"Ta av de här är du hygglig", sa han. "Med dem på kan jag inte torka mig i ändan."

Ronnie Jonsson tvekade. Han tittade ut i foajén. Dubbel-Pelle satt bakåtlutad i soffan med händerna bakom nacken. Flickan i receptionen sysslade med något bakom disken - vad kunde han inte se. Han ruskade lite tvivlande på huvudet. Mindes han fel? Kanske. Det hade varit en varm resa från Kumla, men nog hade väl brunetten varit blond innan?

"Vad väntar du på?" Drottmark stod fortfarande med händerna utsträckta.

Ronnie bestämde sig. De var framme, dörren ut var låst. Här var det säkert. Han fick fram nycklarna och tog av Drottmark bojorna.

"Tack", stönade fången. Han dök in i den närmaste toalettholken och drog igen dörren.

Ronnie ställde sig i båset bredvid och när det skvalade som bäst i muggen kom ett anrop i den bärbara radion.

"Alla bilar på Hisingen!"

Han stoppade in, knäppte gylfen och tog radion ur bältet.

"Extrabil med Persson och Jonsson vid Skogomeanstalten", svarade han. "Vi har avlämnat fånge från Kumla."

"Bra! Det är Ronnie, va?"

"Ja."

"Tyckte väl att jag kände igen stämman. Vi har ett rån mot ett privathus i Stora Holm. Ni ligger närmast. Fler

bilar är på väg från stan. Jag återkommer med exakt adress. Klart slut.”

”Klart slut”, upprepade Ronnie och skyndade ut. Dubbel-Pelle satt i samma ställning som nyss, men nu hade han slutit ögonen. ”Upp med dig!” ropade konstapel Jonsson. ”Vi har fått ett akut jobb. Rån i Stora Holm.” Han vände sig mot flickan bakom disken. ”Er kille är kvar på muggen. Vi måste sticka. Var snäll och lås upp dörren.”

Han var redan framme vid den. Pelle hade masat sig upp på benen och fått på sig mössan. Ronnie slet i dörren. Den var fortfarande låst.

”För helvete!” röt han till kvinnan bakom disken.

Då surrade det till i det elektriska låset och de var ute i fullt språng mot polisbilen.

Receptionsdamen såg undrande efter dem. Vad var det den ene ropat om att deras kille var kvar inne på toaletten? Det var väl ändå ingenting som angick henne. Hon återgick till sina sysslor. Inom kort skulle kvällsskiftet vara på plats och innan dess måste alla papper vara klara. Medan hon arbetade med sorteringen funderade hon lite på vart hennes kollega tagit vägen. Kamraten hade passat receptionen medan hon utträttade ett hastigt ärende, men när hon kom tillbaka var disken obemannad och det satt en obekant man i polisuniform i soffan.

Men hon hade ingen anledning att vara arg på sin kollega. På väg tillbaka hade hon hört att en patient fått nåt slags spel inne på Paviljong C. Kamraten hade nog blivit tvungen att hjälpa till där. Denna evinnerliga personalbrist, tänkte hon medlidsamt. Bland vårdare och läkare såg hon ideligen nya ansikten.

Som den där, tänkte hon när en man kom ut från toaletten. Hon höjde ögonbrynen. Han var bar om

överkroppen, våt i håret och han torkade sig ivrigt med husmors privata handduk. Nu skulle hon bli arg på den renlige. Han är riktigt attraktiv i det där glesa skägget, tänkte hon. Mannen såg upp mot henne, blinkade och log, den fräckingen. Sedan tog han sin vita rock från hängaren intill avdelningsdörren, klädde sig i den och gick tillbaka med handduken.

Ut från avdelningen kom Paul Hansen, en läkare som hon kände igen.

”Tack för i dag, Mona”, ropade han och vinkade. ”Vi ses i morgon.”

Han drog sitt kort och knappade in koden. Det kom en frisk vindfläkt när dörren öppnades.

”Hej! Vänta på mig!” Den skäggige nye skyndade från toaletten. Den vita rocken flaxade runt benen, så bråttom hade han. Han fick foten emellan innan dörren hann gå igen. ”Tack! Nu slapp jag leta efter fusklappen med kortkoden.”

Mona såg efter dem när de tillsammans gick mot parkeringsplatsen. Den nye hade verkligen en vacker mörk röst, men nog var det lite konstigt att han fortfarande hade sin vita rock på när han gick för dagen.

3

Hennes dammsugare var gammal och hette Hugin. I vanliga fall var han inte så förtjust i städning men sådana känslor undertryckte han nu. Egentligen trodde han inte att det var lika nödvändigt att dammsuga och torka av i vardagsrummet och hallen men det var bäst att vara på säkra sidan. I alla amerikanska TV-program om brottsutredningar berättades att fibrer, hår och annat lätt färdades mellan olika rum.

Han hade börjat sitt arbete i sängkammaren. Där hade det varit svårast. Det var bökigt att få lakanen och örngotten ur bädden men nu låg de i plastpåsen vid ytterdörren och han hade sett till att madrassen rengjorts noga.

I köket tog han bort den nästan tomma vodkabuteljen från bordet. Det hängde ett par gula gummihandskar över diskhons vattenkran. De var för små för honom, men han lyckades ändå krångla dem på händerna och diskade noga de två glasen, tömde askfatet och knöt noga till soppåsen. Den och spritflaskan ställde han vid ytterdörren, bland det övriga som skulle fraktas bort från lägenheten.

Han såg på klockan. Tjugo minuter över två. Det hela hade gått fortare än han vågat föreställa sig. Och lättare.

Några hastiga minnesbilder flöt upp i hans inre syn. Han svalde och lyckades förtränga dem. Det hade varit nödvändigt att göra det han gjort, intalade han sig. Om det inte skett skulle hans affärsverksamhet bli lidande, kanske krossas helt och hållet.

Han ställde sig vid ytterdörren och lyssnade. Det kom inga ljud från någon annan lägenhet i trappuppgången. Huset sov.

Det var när han sträckte fram handen för att trycka ner handtaget som han kom på vad han hade glömt. Det gjorde honom alldeles förskräckt, fick honom att dra efter andan och sedan pusta ut djupt.

Han återvände in i vardagsrummet och stirrade på dammsugaren.

”Jag är en slarver”, sa han halvhögt så att den lite märkliga brytningen kunde uppfattas. ”Det går inte an att vara slarver.”

Med dammsugaren under armen återvände han in i köket. Där lossade han slangen och hängde den på sin

plats i städsåpet, öppnade dammsugaren och betraktade påsen. Vad skulle hända när han tog ur den? Kunde den läcka ut det han så omsorgsfullt sugit upp? Kanske. Men det fanns plastkassar från en närliggande butik under diskbänken. Han tog en sådan och lade försiktigt ner dammsugarpåsen i den.

I städsåpet fanns en öppnad förpackning dammsugarpåsar. Han placerade en ny där den gamla suttit och sedan ställde han in hela apparaten i åpet och stängde dörren.

Åter blev han stående vid ytterdörren. Är det något mer jag förbisett? tänkte han och gick noga igenom allt som hänt sedan han två timmar tidigare klivit in i lägenheten. När han kände sig säker på att inget var glömt eller förträngt stoppade han vodkaflaskan i kavajfickan, samlade ihop allt han ställt på hallmattan och lämnade lägenheten.

Trafiken i Göteborg vid den här tiden på dygnet var inte överväldigande. Han kunde följa planen och styrde sin nästan nya BMW 730 mot de centrala delarna. På Avenyn hann han ikapp en bil från renhållningen. Den stannade med jämna mellanrum för att en man skulle kliva ur och tömma papperskorgarna. Han körde om den och höll hastighetsbegränsningen noga i ett par hundra meter. Där stannade han och skyndade till en papperspelle intill Poseidon. Han tryckte ner dammsugarpåsen i den och parkerade på andra sidan gatan. Så fort han såg mannen tömma korgen i renhållningsbilens akterbuk körde han därifrån.

Vid en dagvattenbrunn i Gullbergsvassområdet kliade han sig i skrevet innan han släppte ner en begagnad kondom genom gallret.

När han satt bakom ratten igen kvävde han en gäspning innan startnyckeln vreds om. Tröttheten

började kännas nu, men än var det en del att göra. Han vände bilen och körde genom den nya tunneln. I hamnen hittade han den container som han kollat in vid tretiden dagen innan. Den saknade lock och innehöll olika slag av rivningsbråte. Containern fick ta emot resten av det han haft med sig från lägenheten.

Nu kände han sig lugnare och styrde hemåt. Han passerade en reklamtavla för det telefonbolag som tydligen sålde skohorn i propellerform. Det tog ytterligare en dryg kvart innan han kunde köra in i sitt garage.

Han gäspade än en gång, större än någonsin, men det skulle dröja innan han fick gå till sängs och vila. På väggen satt en vacker färgbild av en bar i Phuket. Den var signerad med tuschpenna: "Till min unge polare från Sigge P."

Ur skåpet under den vackra bilden hämtade han sin dammsugare, en amerikansk Hoover av ganska ny modell som påstods ha sugförmåga utöver det vanliga. Efter tjugo minuter var han klar med både dammsugning och kupétvätt. Han rätade på ryggen och betraktade belåtet sitt verk.

En enda sak kvar. Han hällde det uppsugna innehållet ur Hoovern i en plastkasse, knöt till den noga och slängde den i soptunnan vid grinden.

I morgon skulle den tömmas.

Han kunde känna sig alldeles lugn, det var han tvärsäker på nu.

Kapitel I

1

Mai Reepalu satte sig upp i dubbelsängen som hon numera sov ensam i. Trots att hon befann sig i sitt eget hem - en trerummare i Guldheden där gatorna hade namn efter läkare - kände hon sig förskräckt och visste inte riktigt varför. Först visste hon inte ens varför hon väckts men så skar en ny telefonsignal genom mörkret och hon trevade reflexmässigt efter apparaten på nattygsbordet.

"Reepalu."

Rösten lät kraxig och rörelsen fick det att bränna till av huvudvärk vid tinningarna. Usch, man ska akta sig med alltför intensivt umgänge med släktingar på sitt första besök i Sverige, tänkte hon medan fingrarna kramade luren.

"Hej, Mai."

De två orden räckte för att hon skulle känna igen den trötta rösten. Bertil Jonsson, chef för tekniska roteln vid polisen i Göteborg, hade alltid låtit trött och förbi. När han talade med henne i telefon, innan de träffats första gången då hon var nyanställd, hade hon trott att han var i sjuttioårsåldern. Han var tjugo år yngre då, hade inte ens fyllt femtio.

Tjugo år, tänkte hon. Har jag jobbat med den här skiten så länge?

"Du väckte mig, Bertil", skorrade hon. "Så jag hoppas att du inte ringer enbart för att vara sällskaplig."

”Och jag hoppades att du skulle sova. Små flickor ska vara i säng när klockan är fyra på natten. Helst i sin egen säng, slumrande sin skönhetsömn.” Röstens ändrade läge, blev allvarligare, fick en befälston. ”Vi har en konstighet i Gårda som jag vill att du tar en titt på.”

Mai Reepalu började bli vaken nu. Men det brände i halsen och bultade fortfarande vid tinningarna. Det stod ett halvfyllt vattenglas vid telefonen. Hon höll i sig det ljumma innehållet och tyckte att halsbrännan lättade något.

”Konstighet?”

”Ja, i en rivningskåk nära Etnografiska Museet”, sa Bertil och det lät på något sätt väldigt vagt. ”Gatan lär heta Gudmundsgatan.”

”Dit hittar jag”, sa hon och satte ner de nakna fötterna på golvet vid sängen. ”Gammalt ställe, slitna hus. Vad jag förstår bor många på rivningskontrakt i området. Nyligen hade vi ett kidnappningsdrama där. Men ... vad är konstigt?”

”Jag har själv svårt att bli klok på det här. Polismännen som rapporterade verkade skärrade, men om jag fattat rätt är det så här: en betongklump har fallit från vinden, genom ett tak och dödat en man som ... som ... ja, han låg i samma säng som en kvinna.”

”Vem tusan har byggt ett hus med betongklumpar på vinden?”

”Det kan man fråga sig, men det är av mindre betydelse här. När betongblocket ramlade ner över sängen och sedan slog emot golvet sprack det. Och inuti låg en kropp. Så vi har två döda och en svårt skadad kvinna. Om du åker genast ska jag ragga ihop fler tekniker.”

Mai stapplade till badrummet. En kropp i ett betonghölje kunde inte betyda annat än mord. Medan

hon tvättade ansiktet med kallt vatten funderade hon på hur hon skulle ta sig till Gårda. Som hon kände sig var bilkörning utesluten. Troligen hade hon promille i blodet.

Det var roligt att få besök av släkt och vänner men det hade också sina sidor. De flesta bodde kvar i området kring Kalamajaparken där Mai själv hade huserat när hon först arbetat som svensktalande guide och sedan som nyutexaminerad kriminaltekniker hos Estlands kriminalpolis. Polismyndigheterna hade kostat på henne en grundlig utbildning, inte enbart i Tallinn utan också i Moskva. Så kom kuppen i Sovjetunionens huvudstad 1991 och Estland förklarade sig självständigt i augusti efter det som kallades "den sjungande revolutionen". Men det ryska militärväldet fortsatte i tre år till och det hade varit en svår tid trots all optimism. Det var i maj 1992 som Mai beslöt sig för att emigrera till Sverige som hon visste hade en estländsk minister.

Vännerna hade varnat henne. Nu skulle hemlandet bli annorlunda. Hur kunde hon tänka sig att svika?

Men hon hade bestämt sig. Yrket hade skaffat henne en hel del kontakter och att ordna alla papper gick lättare än hon vågat hoppas. I Sverige blev det svårare. De ville inte ha henne kvar. Varför ville hon lämna sitt land nu när de stygga kommunisterna inte fanns kvar längre? Kunde hon bevisa att hon trakasserades och hade i så fall trakasserier politiska skäl?

Mai Reepalu kunde inte det och var inställd på att tvingas återvända till Tallinn. Det blev inte så. En nyfunnen vän i Stockholm fick höra att hon hade gedigen utbildning som kriminaltekniker och på den tiden - långt före CSI på TV - var det brist på sådana i Sverige. Men hon måste i alla fall återvända till hemlandet och ansöka om uppehållstillstånd på nytt hos svenska ambassaden på gatan Pikk i Tallinns gamla stad.

Nu kunde hon nästan genast börja arbeta i Sverige. Språket var inga problem. Efter ett år i Norrköping sökte hon sig till Göteborg och där hade hon trivts och blivit kvar.

Dessutom hade hon blivit förlåten för tilltaget att fly Estland. I veckan hade flera yngre släktingar och deras vänner kommit till Göteborg och eftersom de snart skulle hem igen hade de anordnat en storslagen fest hos en annan bekant med lägenhet i Bergsjön. Där hade Mai blivit varse att vissa delar av den gamla mentaliteten fanns kvar hon vännerna. Vodkan hade flödat och hur det var drack hon mer än hon tänkt när hon åkte dit.

Det hade varit riktigt trevligt, men det var det inte nu.

Hon drack lite mer vatten, borstade tänderna extra noga och betraktade sitt ansikte i spegeln. Egentligen tyckte hon själv att hon var ganska söt, kanske till och med lite sexig. Det hade killen sagt i början av deras fyra månader långa förhållande. Han måste ha menat allvar, för han hade varit med om att betala dubbelsängen i sovrummet. Men en dag hade han talat om att han inte älskade henne längre. Han hade bara gått. Sängen fick hon behålla.

Berodde det möjligen på att hon kunde skymta några grå strån i det annars så mörka håret? Jag håller på att bli gammal, tänkte hon förskräckt. Gammal och ogift, en nucka på väg att bestiga glasberget.

Det var något föräldrarna varnat henne för. Att bli gift var viktigt för en kvinna, det hade hon fått sig inpräntat sedan barnsben. Själv hade hon inte tyckt att det var så nödvändigt, hon hade sitt yrke, egna inkomster och en känsla av självständighet. Nu såg hon sig i spegeln och undrade om hon möjligen haft fel hela livet.

Mai andades in djupt och makade undan känslan. Den kunde bero på bakrus, ja, gjorde antagligen det. Inget att

bekymra sig över. Arbetet kallade.

Hon ringde efter en taxi och fick den snabbt.

”Gudmundsgatan i Gårda”, sa Mai sedan hon satt sig i framsätet bredvid chauffören, en ung man med sydländskt utseende.

Han vände sig förvånat mot henne.

”Det är inget bra område”, sa han. ”Vill du verkligen dit. Så här dags är inget öppet där.”

”Jobbet”, svarade hon. ”Kör nu.”

Hon hade varit i Gårda förr. Där hade en hel del hänt under yrkeskarriären i Göteborg. Det var en gammal industristadsdel som ända fram till 1922 tillhörde Örgryte församling. I väster gränsade stadsdelen till Mölndalsån, i norr av Redbergsvägen, i öster Ranängsbergen och i söder Örgrytevägen. På 1970-talet började man sanera och modernisera området, men ännu var inte allt färdigt.

Molnen hade drivit undan. Nattens åskväder var ett minne blott, men gatorna var fortfarande våta. Chauffören nickade och körde ut från gården. Hon tyckte att den blick han gett henne innehöll uppskattning och hon tog gärna åt sig, trots att han verkade vara så ung. Ja, han måste vara ung, tänkte Mai och höll i sig i en kurva, så fort som han kör.

De kom in på den lilla gatstumpen och föraren bromsade häftigt, överväldigad av ljusen från blåljusmyndigheternas saftblandare. Han stannade vid trottoarkanten och i den blick Mai nu fick när hon överlämnade kreditkortet fanns ingen uppskattning kvar. Snut, sade hans ögon, kanske till och med snutjävel.

Han stirrade ömsom på henne och ömsom på polisbilarna och folket som befann sig på trottoarerna och gatan runt om dem. Mitt i röran stod en brandbil. Mai Reepalu skrev på den sladdriga kontoremsan och lade till en femma i dricks. Han hade trots allt kört fort.